

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

MONITOR

VYBRANÉ HOSPODÁŘSKÉ, MĚNOVÉ A SOCIÁLNÍ UKAZATELE

9/2015

Zpracoval:

Parlamentní institut

18. 11. 2015

s využitím dat ČSÚ a MF pro září 2015 (publikovaných ke dni 18. 11. 2015)

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

O B S A H

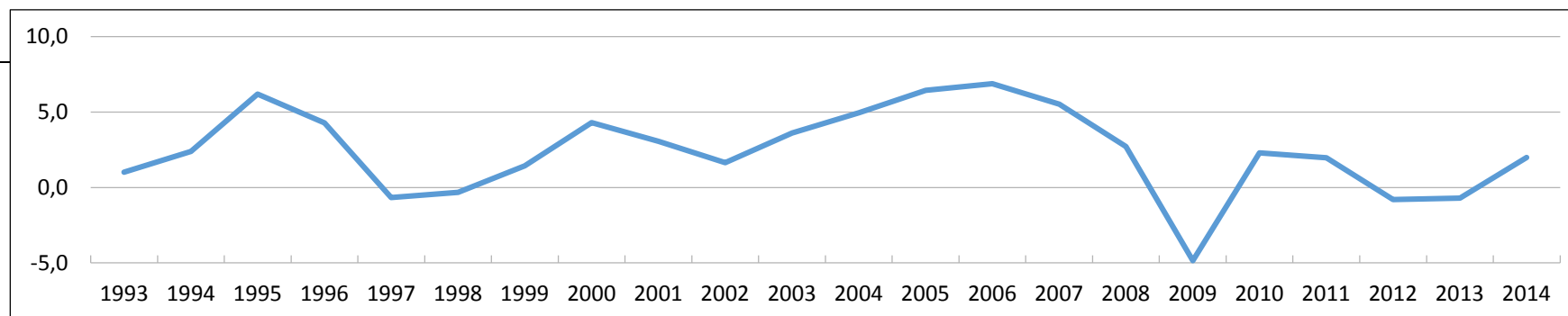
<u>Čtvrtletně sledované ukazatele – 2. čtvrtletí 2015</u>	3
Čtvrtletní odhad hrubého domácího produktu	3
Nezaměstnanost	3
Průměrné hrubé měsíční mzdy	5
Vývoj dluhu sektoru vládních institucí od roku 2000 (v mld. Kč)	6
<u>Měsíčně sledované ukazatele – září 2015</u>	7
Index spotřebitelských cen	7
Obecná míra nezaměstnanosti (v %)	8
Index průmyslové produkce	9
Stavební produkce a bytová výstavba	9
Indexy cen dovozu a vývozu zboží	10
Zahraniční obchod se zbožím v národním pojetí	10
Plnění státního rozpočtu (v mld. Kč)	11
Saldo plnění státního rozpočtu za období leden-září od roku 2006 (v mil. Kč)	11
<u>Metodická poznámka</u>	12

Čtvrtletně sledované ukazatele – 2. čtvrtletí 2015

Čtvrtletní odhad hrubého domácího produktu

čtvrtletní odhad	2. čtvrtletí 2015*			
	běžné ceny		stálé ceny	
	v mil. Kč	v % (2. čtvrtletí 2014 = 100)		v % (1. čtvrtletí = 100)
Hrubý domácí produkt celkem	1 115 912	105,1	104,4	101,0
Výdaje na konečnou spotřebu	748 480	103,6	102,9	100,6
domácností	527 330	103,6	103,1	100,7
vládních institucí	213 871	103,7	102,5	100,5
neziskových institucí	7 279	100,5	99,1	97,7
Tvorba hrubého kapitálu	297 863	109,7	108,4	102,8
Bilance zahraničního obchodu	69 569	103,0	x	x
vývoz**	943 826	106,9	107,0	100,4
dovoz**	874 257	107,2	107,1	100,6

Růst HDP od roku 1993 (v %)

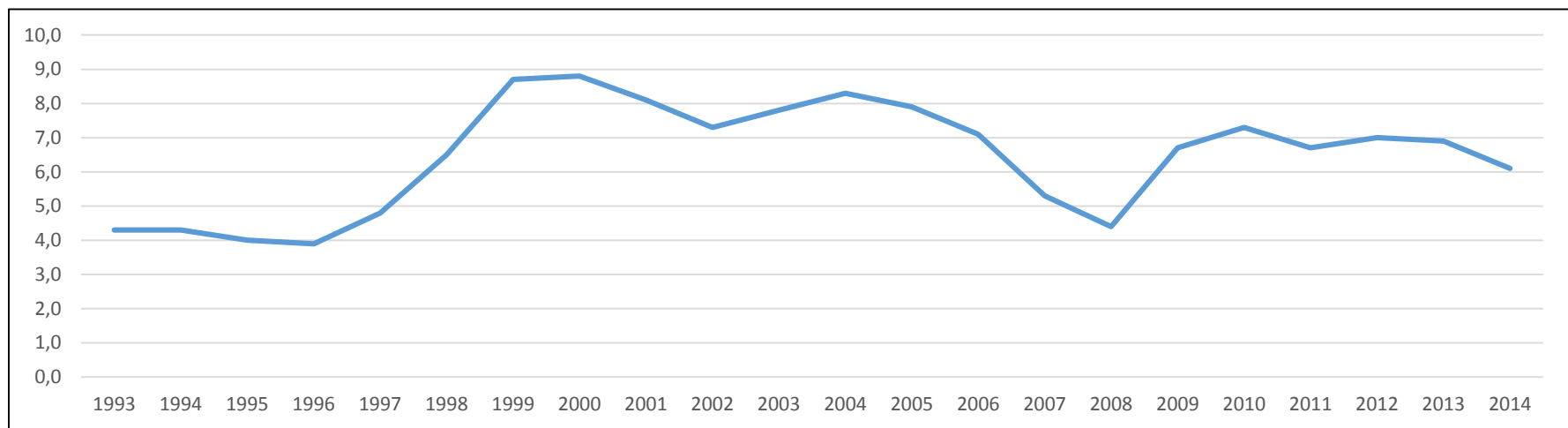

* Očištěno o vliv sezónnosti a nestejného počtu pracovních dní

** Národní pojetí zahraničního obchodu

	průměrný počet osob	změna proti 2. čtvrtletí 2014	míra podle metodiky ILO*	změna proti 1. čtvrtletí 2015
	<i>v tisících</i>	<i>v tisících</i>	<i>v %</i>	<i>procentní bod</i>
Celkem	261,8	-56,8	5,0	-1,1
z toho ženy	139,1	-31,5	x	x
z toho muži	122,7	-25,3	x	x
Dlouhodobá nezaměstnanost				
1 rok a více	122,2	-15,4	x	x

Obecná míra nezaměstnanosti od roku 1993 (v %)

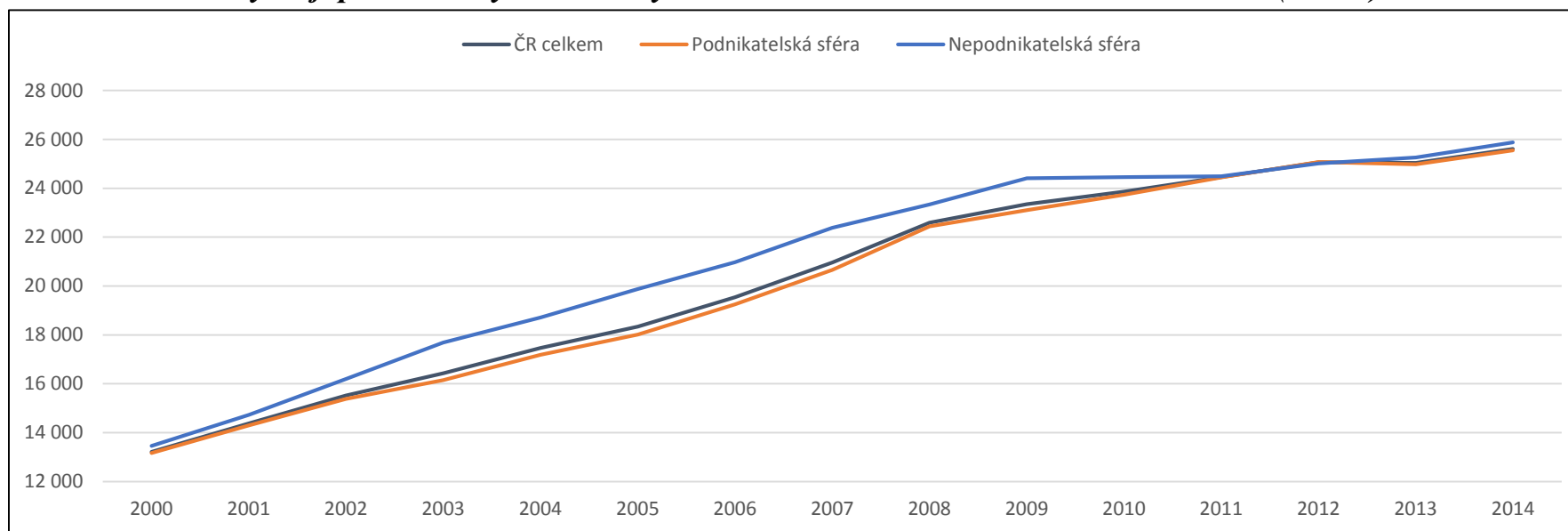

* Za nezaměstnané jsou podle definice Mezinárodní organizace práce (ILO) považovány osoby, které v referenčním období neměly žádné zaměstnání, neodpracovaly ani jednu hodinu za mzdu nebo odměnu a aktivně hledaly práci, do které by byly schopny nastoupit nejpozději do dvou týdnů. Definice nezaměstnaných podle ILO se liší od definice uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce.

**Průměrné hrubé měsíční mzdy
(na přepočtené počty zaměstnanců)**

	2. čtvrtletí 2015*		
	v Kč	přírůstek (úbytek) proti 2. čtvrtletí 2014	
		v Kč	v %
ČR celkem	26 287	875	3,4
podnikatelská sféra	26 260	826	3,2
nepodnikatelská sféra	26 405	1093	4,3

Vývoj průměrných hrubých měsíčních mezd od roku 2000 (v Kč)

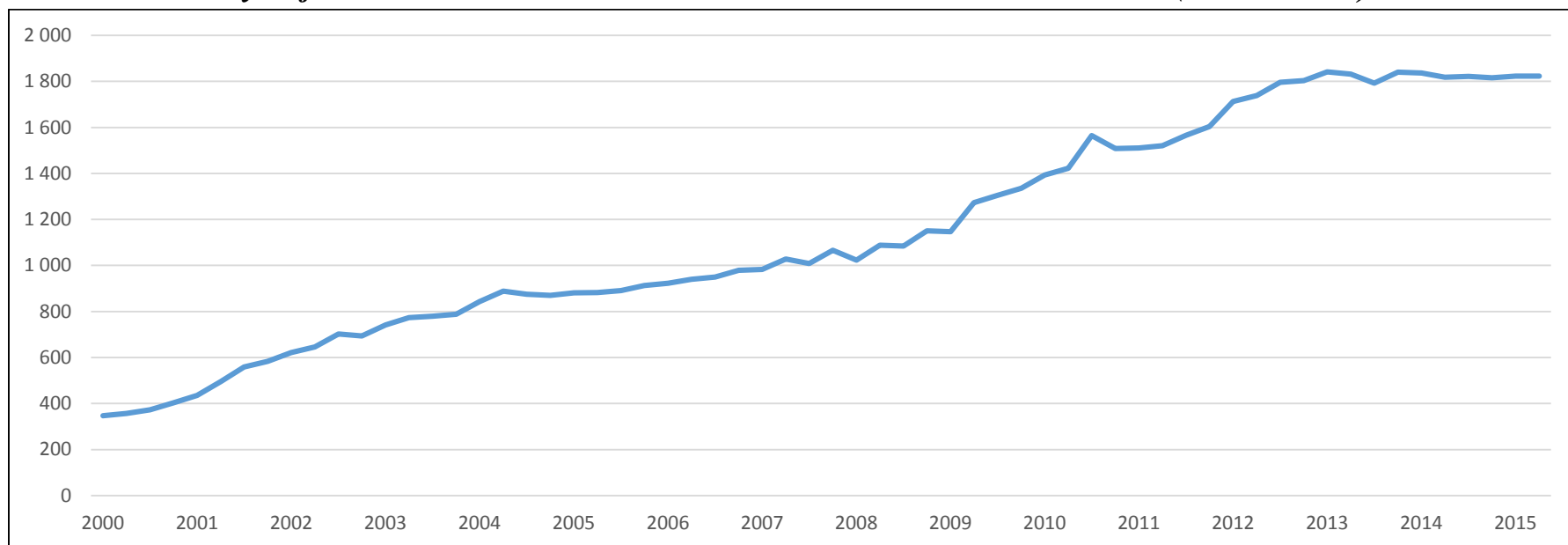

* Údaje se týkají pouze zaměstnanců v pracovním poměru ke zpravodajské jednotce. Zahrnuti nejsou osoby vykonávající veřejné funkce, např. poslanci, senátoři, uvolnění členové zastupitelstev všech stupňů, soudci aj. V údajích o průměrných mzdách se jedná o mzdy v tomto období zúčtované k výplatě.

*Dluh sektoru vládních institucí**

	Jednotka	2014			2015	
		2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí
Konsolidovaný hrubý dluh sektoru vládních institucí	mil. Kč	1 821 787	1 830 097	1 821 327	1 831 179	1 822 966
	% (HDP)	43,69	43,29	42,75	42,4	41,69

Vývoj dluhu sektoru vládních institucí od roku 2000 (v mld. Kč)

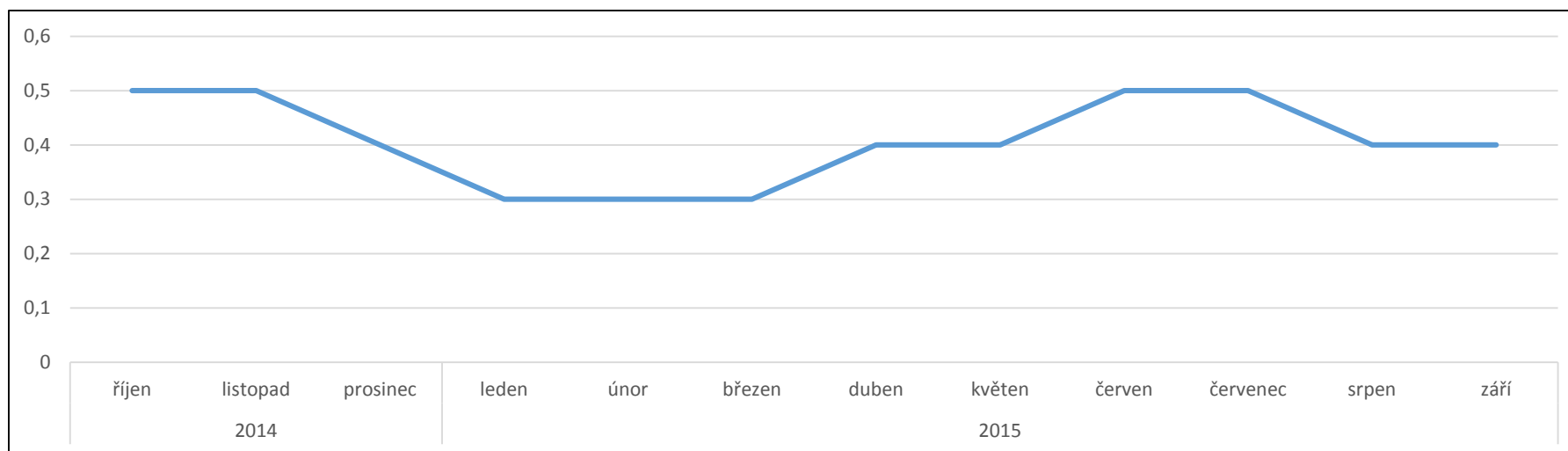
* Výše konsolidovaného dluhu vládních institucí definovaného jako součet položek Vklady a oběživo, Dluhové cenné papíry a Půjčky, je porovnávána s výší HDP, jež je součtem HDP v běžných cenách za poslední čtyři čtvrtletí.

Měsíčně sledované ukazatele – září 2015

Index spotřebitelských cen

předchozí měsíc = 100	Stejně období předchozího roku = 100			Průměr roku 2005 = 100	Míra inflace*
	červenec	srpen	září		
99,8	100,5	100,3	100,4	123,6	100,4

*Vývoj míry inflace za posledních 12 měsíců (v %)**

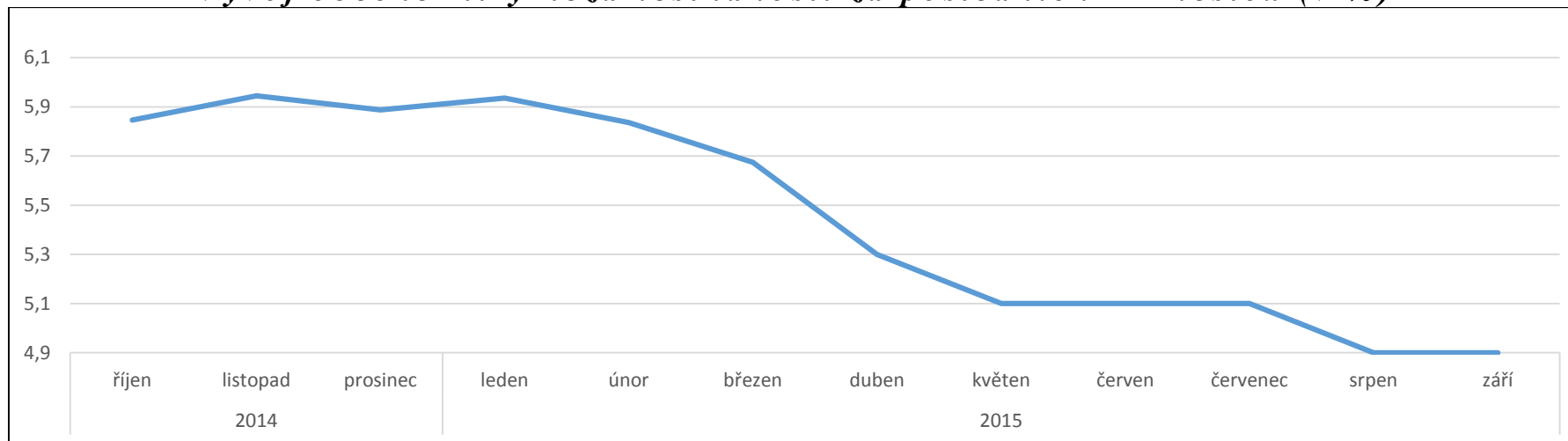

* Podíl průměrů bazických indexů (prosinec 2005 = 100) za posledních 12 měsíců a předchozích 12 měsíců

Obecná míra nezaměstnanosti (v %)

Rok	Měsíc	Celkem	Muži	Ženy
2014	Říjen	5,8	4,9	7,0
	Listopad	5,9	5,1	7,1
	Prosinec	5,9	5,1	6,9
2015	Leden	5,9	5,1	7,0
	Únor	5,8	5,0	6,9
	Březen	5,7	4,8	6,7
	Duben	5,3	4,5	6,4
	Květen	5,1	4,3	6,2
	Červen	5,1	4,2	6,1
	Červenec	5,1	4,2	6,1
	Srpen	4,9	4,1	5,9
	Září	4,9	4,0	6,0

Vývoj obecné míry nezaměstnanosti za posledních 12 měsíců (v %)

Index průmyslové produkce

	Index (stejně období předchozího roku = 100)				Příspěvek k meziročnímu růstu
	červenec p)	srpen p)	září p)	říjen 2014 až září 2015 p)	září 2015 p)
Průmyslová produkce celkem^{*)}	104,6	106,3	100,6	104,2	0,6
těžba a dobývání	109,1	106,1	107,4	97,0	0,2
zpracovatelský průmysl	104,4	106,6	102,9	105,4	2,4
výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu*	105,4	104,5	81,3	98,5	-2,1

Stavební produkce a bytová výstavba

	Index ze stálých cen (stejně období předchozího roku = 100)				
	červenec p)	srpen p)	září p)	leden až září 2015 p)	říjen 2014 až září 2015 p)
Index stavební produkce	112,3	104,7	102,4	107,9	105,6
v tom: pozemní stavitelství	105,6	98,0	95,4	102,5	101,5
inženýrské stavitelství	126,7	118,3	117,0	120,8	115,1
Zahájené byty	85,5	131,9	131,9	106,1	107,4
Dokončené byty	95,2	87,7	87,7	105,6	102,8

* bez 35.3 – Pára a horká voda, dodávání páry a klimatizovaného vzduchu, led

p) předběžné údaje

Indexy cen dovozu a vývozu zboží

	Předchozí měsíc = 100	Stejné období předchozího roku = 100			Průměr roku 2005 = 100
		červenec	srpen	září	
Index vývozních cen	99,7	98,3	96,7	96,9	100,9
Index dovozních cen	99,3	98,8	97,1	96,5	101,1

Zahraniční obchod se zbožím v národním pojetí

<i>v mil. Kč, běžné ceny</i>		vývoz (FOB*)	dovoz (CIF*)	balance (FOB/CIF)	dovoz (FOB)
Rok	Měsíc				
2014	Září	289 345	270 259	19 086	261 064
	Říjen	290 333	278 162	12 171	268 525
	Listopad	274 883	264 634	10 249	255 379
	Prosinec	236 906	242 508	-5 602	233 728
2015	Leden	260 566	241 129	19 437	231 911
	Únor	271 499	252 899	18 600	243 924
	Březen	304 918	285 860	19 058	276 016
	Duben	282 307	265 987	16 320	256 717
	Květen	265 532	253 431	12 100	244 742
	Červen	299 210	283 853	15 357	274 284
	Červenec	278 429	271 286	7 143	261 411
	Srpen	235 703	235 603	100	227 708
	Září	294 033	275 001	19 032	265 677

* FOB a CIF jsou mezinárodní doložky Incoterms 2000, jejichž volba má vliv na vykazovanou výši hodnoty zahraničního obchodu. FOB stanoví, že náklady a rizika přicházejí na kupujícího v okamžiku nalodění zboží v ujednaném přístavu. Prodávající hradí veškeré náklady na zboží až do jeho dosažení paluby lodi. CIF stanoví takový vztah mezi prodávajícím a kupujícím, kdy povinností prodávajícího je zajistit osvědčení o původu zboží, povolení k vývozu zboží a také zaplatit námořní přepravu. Za rizika se zbožím spojená ručí až do doby, než je zboží naloděno v ujednaném přístavu. Prodávající musí také zajistit převoditelnou námořní pojistku proti nebezpečím námořní dopravy.

Plnění státního rozpočtu (v mld. Kč)

	2014		2015					
	Skutečnost leden-září	% plnění	Schválený rozpočet*	Rozpočet po změnách**	Skutečnost leden-září	% plnění	index 2015/2014	rozdíl 2015-2014
Výpočet	1	2	3	4	5	6=5/4	7=5/1	8=5-1
Příjmy celkem	826,38	74,1	1 118,46	1 166,97	908,54	77,9	109,9	82,15
v tom:								
Daňové příjmy celkem	704,83	74,6	975,76	975,76	735,04	75,3	104,3	30,21
Daňové příjmy (bez pojistného SZ)	420,74	74,8	575,08	575,08	435,43	75,7	103,5	14,69
Pojistné na SZ	284,09	74,2	400,67	400,67	299,61	74,8	105,5	15,52
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	121,55	71,3	142,70	191,21	173,50	90,7	142,7	51,95
Výdaje celkem	860,77	70,1	1 218,46	1 266,97	911,31	71,9	105,9	50,54
v tom								
Běžné výdaje	801,10	71,1	1 142,63	1 146,66	822,74	71,8	102,7	21,64
Kapitálové výdaje	59,67	59,0	75,83	120,31	88,57	73,6	148,4	28,89
Saldo hospodaření SR	-34,39	30,7	-100,00	-100,00	-2,77	2,8	8,1	31,62

Zpracováno s využitím dat MF

Saldo plnění státního rozpočtu za období leden-září od roku 2006 (v mil. Kč) ***

leden-září	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo SR	1 489	36 316	10 473	-87 296	-99 555	-105 138	-71 412	-38 241	-34 391	-2 775

Zpracováno s využitím dat MF

* rozpočet schválený v zákoně, výše na celý rozpočtový rok

** rozpočet může být upravován i v průběhu rozpočtového roku prostřednictvím rozpočtových opatření dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech

*** Jedná se o rozdíly mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu za prvních 9 měsíců každého roku.

Metodická poznámka

Hrubý domácí produkt (HDP) - klíčový ukazatel vývoje ekonomiky. Představuje souhrn hodnot přidaných zpracování ve všech odvětvích v činnostech považovaných v systému národního účetnictví za produktivní (tj. včetně služeb tržní i netržní povahy). Aby byl vyloučen vliv změn cen, je vyjádřen ve stálých cenách (průměrné ceny roku 1995).

Růst (pokles) HDP ve stálých cenách charakterizuje, o kolik % reálně stoupl (klesl) hrubý domácí produkt ve sledovaném čtvrtletí roku proti stejnému období roku předchozího.

Nezaměstnanost - jedná se o tzv. **míru evidované nezaměstnanosti**. Zdrojem dat o počtech neumístěných uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Míra nezaměstnanosti je počítána jako podíl (v %), kde v čitateli zlomku je počet evidovaných neumístěných uchazečů o zaměstnání a ve jmenovateli celkový počet zaměstnaných z výběrových šetření pracovních sil (klouzávy roční průměr) plus počet evidovaných neumístěných uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce (klouzávy roční průměr). Do počtu zaměstnaných se nezapočítávají ženy na další mateřské dovolené.

Průměrná měsíční nominální mzda jednoho zaměstnance zahrnuje všechny pracovní příjmy (základní mzdy, osobní příplatky a ohodnocení, prémie a odměny, podíly na hospodářských výsledcích a náhrady mzdy), které byly zúčtovány zaměstnancům evidenčního počtu podle příslušných platových a mzdových předpisů (jde o hrubou mzdu v Kč na fyzickou osobu). Tato průměrná hrubá nominální mzda je uvedena za ekonomické subjekty s 20 a více zaměstnanci podnikatelské sféry (v peněžnictví a pojišťovnictví bez ohledu na počet zaměstnanců) a ve všech organizacích nepodnikatelské sféry.

Růst (pokles) průměrné nominální mzdy vyjadřuje, o kolik % se zvýšila (poklesla) tato mzda v daném čtvrtletí v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

Inflace je obecně definována jako růst cenové hladiny, tj. charakterizuje míru znehodnocování měny v přesně vymezeném časovém období. Míra inflace je měřena pomocí přírůstku indexu spotřebitelských cen.

Uváděná míra inflace (přesněji průměrná míra inflace) vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za dvanáct posledních měsíců proti průměrné cenové hladině dvanácti předchozích měsíců. Tyto tzv. klouzávé průměry jsou počítány z bazických indexů spotřebitelských cen s cenovým základem prosinec 1999 = 100. Vyjadřují tendenci vývoje cenové hladiny oprostěnou od sezónních vlivů.

Vývoj **spotřebitelských cen (životních nákladů)** se sleduje na spotřebních koších založených na souboru vybraných druhů zboží a služeb placených obyvatelstvem. Za cenové reprezentanty byly vybrány takové výrobky a služby, které se významně podílejí na vydáních obyvatelstva a svým rozsahem pokrývají celou sféru spotřeby. Celkový počet reprezentantů je v současné době 775. Jejich soubor je postupně agregován až do dvanácti hlavních oddílů spotřebního koše, a to formou váženého aritmetického průměru individuálních cenových indexů. Váhy ve spotřebních koších byly pro výpočet indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) stanoveny na základě struktury výdajů domácností podle výsledků statistiky rodinných účtů v roce 1999.

Výpočet bazických indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) je prováděn podle Laspeyresova vzorce. Základním obdobím pro výpočet cenových indexů je prosinec 1999. Z těchto bazických indexů jsou vypočítávány indexy spotřebitelských cen srovnávající dvě libovolná období.

Průmyslová výroba je charakterizována Indexem průmyslové produkce (dále IPP), který je počítán v souladu s mezinárodními standardy. **Růst (pokles) průmyslové výroby** udává, o kolik % stoupla (klesla) v daném měsíci průmyslová produkce proti stejnému období předchozího roku. Jako průmyslové jsou podle klasifikace CZ-NACE považovány činnosti klasifikované v sekcích B (Těžba a dobývání), C (Zpracovatelský průmysl), D (Výroba a rozvod elektřiny, plynu tepla a klimatizovaného vzduchu) a E (Zásobování vodou; Činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi). Rozsah poskytovaných dat se odvíjí od aktuálních předpisů Eurostatu ke krátkodobým statistikám, které některá odvětví, která podle CZ-NACE patří mezi průmyslová, z pokrytí konjunkturální statistikou výslovně vylučuje (mj. sekci E, jejíž obsah z větší části nebyl podle dříve používané klasifikace OKEČ součástí průmyslu). S ohledem na tyto požadavky pokrývá konjunkturální statistika průmyslu pouze sekce B, C a D, pokud není pro konkrétní ukazatele stanoveno jinak.

Stavební výroba: Od ledna 2009 se změnil koncept sekce „Stavebnictví“. Oproti jednomu oddílu, jehož struktura byla založena na procesu výstavby, jsou nyní tři („Výstavba budov“, „Inženýrské stavitelství“, „Specializované stavební činnosti“), jež se váží spíše k účelu a typu stavby. Hlavní změnou oproti dříve používané klasifikaci OKEČ je zařazení developerské činnosti do Stavebnictví. Ze sekce průmyslu přešli nově do stavebnictví ti výrobci dřevěných, plastových a kovových výrobků pro stavební účely, kteří své výrobky zároveň instalují. Také opravy a údržba výtahů a eskalátorů patří nově do stavebnictví. Naopak ze sekce Stavebnictví byly vyřazeny instalace bezpečnostních systémů, jako jsou poplašná zařízení proti vloupání a požáru.

Růst (pokles) stavební výroby udává, o kolik % stoupl (klesl) v daném měsíci objem stavební výroby ve stálých cenách v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

Vývoz vyjadřuje hodnotu odeslaného zboží do zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v zahraničí. Celkový vývoz se tak skládá z odeslání do států EU a vývozu do třetích zemí.

Růst (pokles) vývozu udává, o kolik % vzrostla (klesla) v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku hodnota vývozu v běžných cenách.

Dovoz vyjadřuje hodnotu zboží přijatého ze zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v tuzemsku. Celkový dovoz se tak skládá z přijetí ze států EU a dovozu ze třetích zemí.

Růst (pokles) dovozu udává, o kolik % vzrostla (klesla) v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku hodnota dovozu v běžných cenách.

Státní rozpočet představuje finanční plán hospodaření státu za daný rok, je každý rok přijímán ve formě zákona. Jde o souhrn očekávaných příjmů a výdajů státu. Státní rozpočet je součástí veřejných rozpočtů, které jsou vedle státního rozpočtu tvořeny rozpočty krajů, rozpočty obcí a rozpočty regionálních rad regionů. **Saldo státního rozpočtu** je rozdíl mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu. Kladné saldo, tedy přebytek státního rozpočtu znamená, že příjmy státního rozpočtu jsou vyšší než výdaje, naopak záporné saldo, tedy deficit státního rozpočtu znamená, že výdaje převýšily příjmy státního rozpočtu.